

ЮРФАКТИ ПЛЮС

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
ІФ № 580 – 148Р від 24. 11. 2011 р.

№ 14(28)

У НОМЕРІ

**Державна реєстрація іноземних інвестицій:
ефективний механізм захисту прав іноземних
інвесторів чи своєрідна формальність?**

Закон України «Про режим іноземного інвестування» (ст. 13), який визначає загальні норми щодо державної реєстрації іноземних інвестицій, був доповнений відповідно до змін від 24.05.2012 р. частиною, згідно із якою перереєстрація іноземної інвестиції у зв'язку із зміною її власника проводиться шляхом скасування попередньої державної реєстрації іноземної інвестиції та здійснення заходів щодо її нової державної реєстрації.

стор. 3

**Позапланова виїзна перевірка
платника податку органами ДПС:
правило чи виняток?**

У сьогодиншній час відносини між платниками податків та органами державної податкової служби мають неодноразовий характер. З одного боку, держава через засоби масової інформації звітує про колосальні позитиви нового Податкового кодексу України для покращення ведення бізнесу в Україні; а з іншого – більшість платників податків дізнаються про такі позитиви лише із ЗМІ, а не на власному досвіді господарської діяльності.

стор. 5

Шановна Валентина Антонівна!

Прийміть наші найщиріші вітання та побажання з нагоди Вашого Дня народження!

Вас поважають як людину, науковця, професіонала своєї справи. Ви володієте рідкісним вмінням розуміти людей, помічати в кожному найкращі риси, підтримувати словом і ділом, а також здатністю бачити попереду перспективи і знаходити в собі сили їх досягати.

Високі досягнення Юридичного інституту – це і Ваше вміння керівництво, наполегливість, творчий пошук, благородність та відданість загальній справі.

Хай Вас і далі сповнює невичерпна енергія, життєвий оптимізм, мудрість та доброта! Хай множаться успіхи та досягнення!

Нехай Ваше життя буде багатим на здоров'я, добро, благополуччя, любов, наснагу та приємні події!

**З ПОВАГОЮ,
КОЛЕКТИВ ТА СТУДЕНТИ
ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ**

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

О. ЗОЗУЛЯК

**Про забезпечення прав іпотекодержателя при
банкрутстві іпотекодавця**

В. ПИТЛЮВАНА

Техніка мовлення у публічних виступах

Інтерв'ю

**з першим доктором
юридичних наук -
випускником
Юридичного інституту
Андрієм Богдановичем
Гриняком**

стор. 7

**ОГЛЯД ПРАКТИКИ
ВИЩИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СУДІВ
Замість передмови
до нової рубрики**

стор. 12

**Особливості набуття корпоративних
прав учасника товариства з обмеженою
відповідальністю за договором**

стор. 10

**Колектив та студенти Юридичного інституту
щиро вітають
з Днем народження**

**Володимира Івановича Розвадовського,
Зоряну Василену Яремак,
Надію Онуфріївну Багай,
Івана Григоровича Харченка,
Ірину Романівну Дутчак,
Мирославу Мирославівну Довгу!**

**Хочемо щиро, сердечно привітати Вас!
Здоров'я та щастя в житті побажати!**

**Нехай всі мрії, задуми та сподівання здійсняться,
а життя квітує радістю, любов'ю, благополуччям,
підтримкою близьких і рідних людей!**

В Управлінні СБ України в Івано-Франківській області представлено керівника

В Управлінні Служби безпеки України в Івано-Франківській області представлено начальника регіонального органу. Відповідно до Указу Президента України № 192/2013 від 3 квітня 2013 року, ним призначений генерал-майор Андрій Кміта.

Керівника Управління представив перший заступник Голови СБ України – начальник Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю СБ України гене-

рал-полковник Сергій Черних.

У заході взяли участь голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк, перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький, міський голова Віктор Анушкевичус, керівники правоохоронних, судових, контролюючих органів та військових формувань області.

Андрій Кміта, за інформацією прес-служби УСБУ в області, проходить службу в органах безпеки з 1995 року, має знач-

ний досвід управлінської та оперативної роботи, в тому числі в різних регіонах України, Центральному апараті СБУ.

До призначення в Івано-Франківськ впродовж трьох років очолював Департамент контррозвідувального захисту економіки держави СБ України.

Народився 1969 року у Хмельницькій області. Має дві вищих освіти – військову та юридичну.

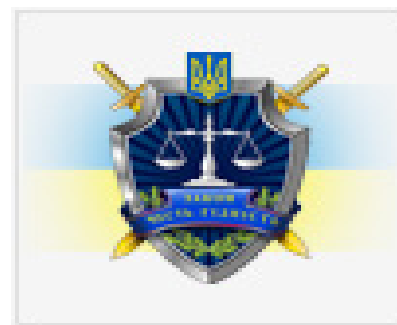
Прес-служба голови ОДА

Прокуратура перевірила законність надання земельних ділянок

Прокуратурою проведена перевірка діяльності органів влади та місцевого самоврядування з приводу законності використання земель сільськогосподарського призначення.

З цією метою направлені відповідні запити у вищевказані установи для отримання інформації щодо використання земельних ділянок, які використовуються у сільському господарстві.

При цьому, дана перевірка не стосувалася діяльності фермерських господарств.

Податківці скоротили свої перевірки більше як наполовину

В другому кварталі поточного року кількість запланованих перевірок в області буде скорочено на 53,8% (до 6-ти суб'єктів господарювання) у порівнянні з I кварталом. До їх зменшення призведе запровадження системи електронних дистанційних перевірок, а також об'єднання податкового та митного аудиту.

Дані новації дозволять бізнесу приділяти час та увагу своїй основній діяльності, а не спілкуванню з ревізорами, повідомляють ДПС в Івано-Франківській області.

За перший квартал податківці області провели 29 документальних планових перевірок підприємств, за результатами яких donaraxовано 9,6 млн. грн. (в січні - березні 2012 року проведено 55 перевірок).

Ознайомитися з проектом наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку подання платником податків заяви про проведення документальної невідвізної позапланової електронної перевірки та прийняття органом ДПС про проведення такої перевірки» можна на порталі www.sts.gov.ua за адресою <http://www.sts.gov.ua/regulatoryna-politika-/regulatoryna-politika/2013-rik/91303.html>.

Прикарпатці безкоштовно «оцифровують» свій підпис у податківці

Майже шість тисяч електронних ключів цифрового підпису видано в області; з них 3523 - фізичним особам-підприємцям та громадянам з червня минулого року – початку діяльності відділу реєстрації користувачів, повідомляють податківці.

Зокрема, з початку року видано 3036 електронних ключів, з них фізичним особам – 2137, які можуть скористатися ними у власній господарській діяльності, а також заповнити та надати до податкової інспекції декларацію про майновий стан та доходи в електронному вигляді.

Електронні ключі цифрового підпису та відповідне програмне забезпечення, яке розроблено фахівцями ДПС України, надаються безкоштовно. Інформація щодо переліку доходів, які підлягають декларуванню, порядку отримання податкової знижки розміщена у спеціальному банері «Декларування громадянами майнового стану і доходів» офіційного веб-порталу ДПС України (www.sts.gov.ua).

Прес-служба голови ОДА

АКТУАЛЬНО! Державна реєстрація іноземних інвестицій: ефективний механізм захисту прав іноземних інвесторів чи своєрідна формальність?

Становлення та подальший розвиток економіки України відбувається під усталеним уже девізом про потребу поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Саме реалізація вказаного завдання є пріоритетною в напрямках державної політики. Одним із механізмів, спрямованих на гарантування належних умов інвестування в Україні, є державна реєстрація іноземних інвестицій. Однак такий порядок реєстрації не можна вважати за дозвільну систему здійснення іноземного інвестування. Адже іноземний інвестор має право здійснювати інвестиційну діяльність і без реєстрації інвестицій.

Державна реєстрація іноземних інвестицій не є необхідною умовою для визнання їх правомірними. Крім того, в окремих сферах правового регулювання вказується на необов'язковість реєстрації іноземних інвестицій. Наприклад, в Положенні про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну, затверджене Постановою правління НБУ від 10.08. 2005 року, взагалі відсутні умови реєстрації інвестицій у грошовій формі.

Відсутність державної реєстрації іноземних інвестицій не спричиняє їх неправомірність, проте незареєстровані іноземні інвестиції не дають права на одержання пільг та гарантій, передбачених чинним законодавством, зокрема, Законом України «Про режим іноземного інвестування». Вказаний Закон передбачає гарантії у разі зміни законодавства, гарантії щодо примусових вилучень, а також незаконних дій державних органів та їх посадових осіб, гарантії щодо компенсації і відшкодування збитків інвес-

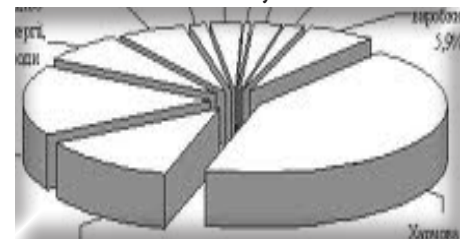

торам, гарантії у разі припинення інвестиційної діяльності, гарантії переказу прибутків, доходів та інших коштів, отриманих внаслідок здійснення іноземних інвестицій. Як бачимо, факт державної реєстрації іноземних інвестицій не сприяє виникненню щодо інвесторів якихось особливих сприятливих механізмів у сфері інвестування, котрі б зацікавили іноземних інвесторів у державній реєстрації інвестицій. Не передбачає якихось суттєвих пільг для іноземних інвесторів, пов'язаних із державною реєстрацією інвестицій, і податкове законодавство України.

Окрім наведених факторів, що визначають незацікавленість іноземних інвесторів у державній реєстрації інвестицій, також слід вказати на те, що Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій, затверджене постановою КМУ № 928 від 7 серпня 1996 р., не врегульовує процедуру державної реєстрації у випадку відчуження інвестицій або у випадку зміни умов іноземного інвестування. Аналіз його норм дозволяє стверджувати, що наступні зміни у складі суб'єктів інвестування, а також передача іноземним інвестором своїх прав на певну інвестицію резиденту України не створюють обов'язок переоформити інформаційні

повідомлення. Вказане Положення не передбачає також анулювання уже оформлених інформаційних повідомлень.

Закон України «Про режим іноземного інвестування» (ст. 13), який визначає загальні норми щодо державної реєстрації іноземних інвестицій, був доповнений відповідно до змін від 24.05.2012 р. частиною, згідно із якою перереєстрація іноземної інвестиції у зв'язку із зміною її власника проводиться шляхом скасування попередньої державної реєстрації іноземної інвестиції та здійснення заходів щодо її нової державної реєстрації. Аналогічні положення закріплені у ст. 395 Господарського кодексу України. Однак Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій не містить процедури такої перереєстрації, що призводить до, умовно висловлюючись, деякої декларативності внесених у Закон «Про режим іноземного інвестування» змін.

Не врегульованими в чинному законодавстві залишилися питання, пов'язані зі зміною умов іноземного інвестування. Скажімо, поширеними на практиці є ситуації, за яких іноземний інвестор реєструє грошові інвестиції як внесок до статутного капіталу, а потім здійснює передачу корпоративних прав до статутного капіталу іншої юридичної особи, проте законодавство не встановлює, потрібно чи ні за таких обставин здійснювати перереєстрацію іноземних інвестицій.

Цілком очевидним є те, що механізм державної реєстрації іноземних інвестицій буде дієвим за умови надання, в результаті його застосування, іноземним інвесторам комплексу реальних пільгових податкових умов, а також врегулювання у Положенні про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій процедурних питань, пов'язаних із перереєстрацією

іноземних інвестицій, у випадку їх відчуження або зміни умов іноземного інвестування. Таким чином, закріплення в законодавстві відповідних норм стане ефективним засобом інтенсифікації залучення іноземних інвестицій в економіку України та визначить дієвість механізму їх державної реєстрації.

Будемо вдячні за висловлен-

ня Ваших власних думок щодо доцільності та ефективності існування механізму державної реєстрації іноземних інвестицій на сторінках нашої газети.

А. В. Зеліско,
кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри
цивільного права
Юридичного інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Судовий захист невизнаних прав

Відповідно до ст. 3 ЦПК України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів.

Слід зазначити, що не всі гарантовані законодавством права обов'язково повинні бути порушені для того, щоб особа могла звернутися до суду. Право фактично може і не порушуватися, проте не може бути реалізованим через те, що інші особи не визнають суб'єктивного права учасника правовідносин, або ж наявність такого права не може бути нічим підтверджена, хоча сам факт володіння особи конкретним правом не оспорується. Для встановлення факту наявності в особи певного суб'єктивного права в цивільному судочинстві виокремлений окремий вид провадження – окреме провадження.

Процедурні особливості розгляду справ в порядку окремого провадження передбачені в Розділі IV ЦПК України. Ст. 256 ЦПК України передбачає можливість встановлення фактів, що мають юридичне значення. Перелік фактів, який визначений ст. 256 ЦПК України, не є вичерпним. Ч. 2 ст. 256 зазначає, що в порядку окремого провадження можуть бути також встановлені інші факти, від яких залежить виникнення, зміна чи припинення особистих немайнових чи майнових прав фізичних осіб, якщо законом не визначено іншого порядку їх встановлення.

Встановлення фактів, що мають юридичне значення здійснюється згідно загальних правил цивільного судочинства, які визначені для позовного провадження. Проте, також слід зазначити, що розгляд судом справ про встановлення юридичних фактів має свої особливості. Зокрема, особливості розгляду справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення, частково розкриваються в Постанові Пленуму ВСУ від 31.03.95 р. № 5 «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення».

Так, у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення, суд повинен

враховувати наступні обставини:

- мету встановлення факту, що має юридичні наслідки;
- природу наслідків, виникнення яких зумовлює юридичний факт, що підлягає встановленню;

- можливість встановлення факту у досудовому (адміністративному) порядку.

Зміст заяви про встановлення факту, що має юридичне значення, встановлений ст. 258 ЦПК України. Крім того, заява про встановлення юридичного факту повинна відповідати вимогам ст. 119 ЦПК України, тобто вимогам, які ставляться до позовної заяви.

Слід зазначити, що якщо в заяві не зазначено, який конкретно факт просить встановити заявник, з яких причин неможливо одержати або відновити документ, що посвідчує даний факт, якими доказами цей факт підтверджується або до заяви не приєднано довідки про неможливість одержання чи відновлення необхідних документів, суддя відповідно до ст. 121 ЦПК України постановляє ухвалу про залишення заяви без руху і надає заявникові строк для виправлення недоліків. У разі невиконання цих вказівок заява вважається неподаною і повертається заявникові, про що суддя постановляє мотивовану ухвалу.

Для справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення, встановлена виключна підсудність за місцем проживання заявника.

У тому разі, коли буде виявлено, що встановлення підвідомчого судові факту пов'язане з вирішенням спору про право, суд відмовляє в прийнятті заяви до розгляду в окремому провадженні, а якщо це буде виявлено під час розгляду справи, залишає заяву без розгляду і роз'яснює заінтересованим особам, що вони мають право подати позов на загальних підставах. Окрім того, суд може вирішувати питання лише про встановлення факту, що має юридичне значення для заявника, та не може вирішувати питання про наявність чи

відсутність суб'єктивних прав у заінтересованих осіб.

Коло заінтересованих осіб у справах про встановлення факту, що має юридичне значення, невизначене. Тому участь у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення, у якості заінтересованих осіб може брати будь-яка фізична особа, на права, свободи чи інтереси якої може вплинути ухвалене за наслідками розгляду справи рішення суду. Слід зазначити, що заявника-

ми у даній категорії справ можуть бути виключно фізичні особи. На сьогодні українське законодавство не передбачає можливості встановлення юридичних фактів для юридичних осіб, на відміну від законодавства Російської Федерації. Зокрема, в арбітражному процесі Російської Федерації передбачена категорія справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.

Також, слід зазначити, що рішення суду про встановлення факту, що має юридичне значення, не замінює собою документів, що видають органи державної влади, а є лише підставою для їх одержання.

*К. І. Гичка,
завідувач Юридичної клініки
Юридичного інституту*

Проблеми правозастосування: на допомогу платнику податків

Позапланова виїзна перевірка платника податку органами ДПС: правило чи виняток?

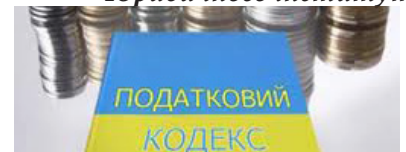
У сьогоднішній час відносини між платниками податків та органами державної податкової служби мають неоднозначний характер. З одного боку, держава через засоби масової інформації звітує про колосальні позитиви нового Податкового кодексу України для покращення ведення бізнесу в Україні, а з іншого – більшість платників податків дізнаються про такі позитиви лише із ЗМІ, а не на власному досвіді господарської діяльності.

Одним із індикаторів прозорості, простоти та ефективності податкової системи є порядок і спосіб проведення контрольних заходів з боку органів ДПС. Мова іде про планові та позапланові перевірки, фактичні перевірки чи зустрічні звірки, за допомогою яких держава контролює своєчасність, правильність та

повноту нарахування податків.

Сьогодні досить часто з'являється інформація від перших осіб держави про необхідність скорочення кількості планових перевірок бізнесу; органи ДПС на місцях, в свою чергу, звітують про семимильні кроки у скороченні кількості планових заходів. Але чи все так райдужно насправді?

Якщо з плановими перевірками все більш-менш зрозуміло, то про кількість проведених позапланових заходів органи державної влади не розголошується. Цікаво чому? Наважусь припустити, що кількість таких перевірок значно зросла. А все тому, що правове регулювання цього питання, як на мене, і в попередньому податковому законодавстві, і в новому Податковому кодексі України, не знайшли свого чіткого і однозначного закріплення.

Для середньостатистичного суб'єкта господарювання уже звичним стає отримання від органу ДПС так званого «листа щастя». Ці листи по-різному називаються – запит про отримання податкової інформації, запит про отримання інформації та копій документів, запит про надання пояснень та їх документального підтвердження тощо, можуть і взагалі без назви бути, але по суті – запит на отримання податкової інформації.

Але в кожному із них міститься «погроза» - не дасте відповіді у встановлений законодавством термін – буде позапланова перевірка. І ось тут платнику податку треба задуматися: відповідати на запит чи ні, в які строки таку відповідь надавати, які це буде мати наслідки для нього.

Скажу одразу – відповідь на запит органу ДПС з наданням усіх документів аж ніяк не

гарантує Вам спокійного життя. Якщо позапланову перевірку не призначили завтра, то її можуть призначити через місяць, квартал, рік і т.д. в залежності від Вашої поведінки. Чому – розглянемо нижче.

Відповідно до ст. 78.1. ПК України документальна позапланова виїзна перевірка здійснюється за наявності хоча б однієї з 13 обставин. Всіх їх перелічувати немає змісту, вкажу тільки найбільш популярну: за наслідками перевірок інших платників податків або отримання податкової інформації виявлено факти, що свідчать про можливі порушення платником податків податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, якщо платник податків не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит органу державної податкової служби протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту.

Ось з цього і починається найцікавіше. Як слідує з буквального тлумачення даного пункту, для позапланової перевірки потрібно щоб платнику податку було надіслано запит, у якому містилося б посилання на податкову інформацію, що свідчить про можливі порушення податкового законодавства, а платник податку не надав пояснення та їх документальне підтвердження у 10-денний термін. Але, за звичай, платник відповідає на такі запити і подає копії всіх документів. На жаль, це аж ніяк не убезпечує його від позапланової перевірки. Частіше у наказах на позапланову перевірку можна знайти висловлювання типу – не надав у визначений строк відповідь на запит, надав не повну інформацію, інформація не спростовує порушення податкового законодавства і т.п. Тобто, фактично орган

ДПС суб'єктивно оцінює Вашу відповідь невідомо скільки часу і у разі потреби – завжди може вказати на недостатньо повну відповідь. Чи містить таку норму чинний ПК України? Очевидно, що ні. Так і відповідність запиту органу ДПС вказаній нормі є дуже сумнівне. Із кількох десятків запитів, на які мені доводилося відповідати, лише один містив відомості про можливі порушення податкового законодавства з боку платника податків. Всі решта містили посилання на ст. 73.3 ПК України – порядок надання податкової інформації. А тут є істотні відмінності від запиту на підставі ст. 78.1.1. ПК України.

Так, відповідно до ст. 73.3 ПК України письмовий запит про подання інформації надсилається платнику податків або іншим суб'єктам інформаційних відносин за наявності хоча б однієї з таких підстав:

1) за результатами аналізу податкової інформації, отриманої в установленому законом порядку, виявлено факти, які свідчать про порушення платником податків податкового, валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби;

2) для визначення рівня звичайних цін на товари (роботи, послуги) під час проведення перевірок;

3) виявлено недостовірність даних, що містяться у податкових деклараціях, поданих платником податків;

4) щодо платника податків подано скаргу про ненадання таким платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил заповнення податкової накладної;

5) у разі проведення зустрічної звірки;

6) в інших випадках, визначених цим Кодексом.

Відповідно до абзацу 11 пункту 73.3 ПК України платники податків та інші суб'єкти інформаційних відносин зобов'язані подавати інформацію, визначену у запиті органу державної податкової служби, та її документальне підтвердження протягом одного місяця з дня, що настає за днем надходження запиту.

Жодного посилання на вищевказані підстави у таких запитах за звичай немає. Орган ДПС пояснює відсутність посилання на підстави запиту службовою таємницею, оперативною інформацією і т.п. Та й строк для відповіді, як бачите, значно більший. Крім того, цією ж ст. 73 ПК України передбачено, що у разі коли запит складено з порушенням вказаних вимог платник податків звільняється від обов'язку надавати відповідь на такий запит.

Тобто, якщо запит складено на підставі ст. 73 ПК України без вказівки на порушення норм податкового законодавства, без вказівки на підстави для отримання такої інформації, платник податку абсолютно законно має право в місячний термін відмовити в наданні інформації, і це не буде підставою для позапланової перевірки.

Але як завжди в нашій державі – позиція органів ДПС протилежна.

Що ж робити, коли орган ДПС таки прийшов на позапланову перевірку, не маючи для цього правових підстав? Читайте далі в наступному номері ...

О. Ю. Петечел
кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри
кримінального права
Юридичного інституту
Прикарпатського
національного університету
імені Василя Стефаника

Інтерв'ю з першим доктором юридичних наук - випускником Юридичного інституту Андрієм Богдановичем Гриняком

З моменту першого випуску рідного Юридичного пройшло лише 15 років, але не дивлячись на досить молодий вік закладу, його випускники здобувають високі звання, наукові ступені. Нещодавно відбувся захист докторської дисертації Андрія Богдановича Гриняка – випускником нашої альма-матер, що першим з колишніх наших студентів здобув такі успіхи в юридичній науці.

Андрію Богдановичу, будучи студентом нашого Інституту, ким хотіли стати після його закінчення?

У той час ідей, мрій, бажань, було надзвичайно багато. Ще з першого курсу навчання прислухався до тогочасних обговорень різних кодифікованих актів (тоді активно велась розробка та широко обговорювались питання прийняття Цивільного, Кримінального, Сімейного, процесуальних кодексів України). Тому ще тоді було цікаво, хто ж займається цими питаннями, що це за комісії з розробки кодифікованих актів, які люди туди входять, якими якостями вони наділені, який їх професійний рівень підготовки?

Всі ці питання спонукали мене до пошуку відповідей на них. Зізнаюсь, спочатку глибоко

помилявся будучи впевненим, що цими питаннями займаються народні депутати, згодом переконався у помилковості таких суджень.

Важко описати моє здивування та, більше того, захоплення, коли на другому році навчання дізнався, що одним із розробників Цивільного кодексу України є відомий Вам доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України Володимир Васильович Луць. Володимир Васильович у той час якраз розпочав нам читати курс з цивільного права, порівнюючи діючі тоді застарілі положення ЦК 1963 року та нові підходи до правового регулювання приватних відносин, відображених у проектах ЦК України. Важко промовчати, що тоді у ЗМІ з приводу цих питань виступали перші особи держави, а ми (студенти) уже обговорювали цю проблематику на лекційних заняттях. Напевне, в цей час і виникло бажання спробувати себе в науковій сфері.

Чому Ви не продовжили «династію суддів», чим привабляла наукова діяльність?

На моє глибоке переконання, наукова робота в сфері юриспруденції, як і суддівська – це доволі високий щабель у так званому «кар'єрному» зростанні юриста, оскільки фахівці такого рівня повинні бути наділені лише найкращими фаховими та, що не менш важливо, людськими якостями. Особисто у мене викликає подив підхід законодавця щодо вікового цензу особи, яка має право стати суддею (25 років). Як мені видається, вік претендентів на такі поса-

ди повинен бути збільшений до 35 років, оскільки в 25-річному віці особа, безперечно, може володіти величезним багажем знань, однак елементарного життєвого досвіду у неї не вистачатиме.

Пригадуєте, за однією з біблійських оповідей цар Соломон, володіючи значним багажем знань, попросив у Господа Бога життєвої мудрості, а згодом, не маючи юридичної освіти, справедливо вирішував суперечності між підданими. Тому, зайнявши посаду судді, хочеться побажати читачу пам'ятати про існування, крім «букви закону», ще й «духу права», що відображений у таких життєвих постулатах як добросовісність, розумність, справедливість.

З приводу запитання, чим привабила і, на щастя, приваблює наукова діяльність – свободою та можливістю здійснити студентську мрію – займатися доктринальним осмисленням та виробленням пропозицій щодо удосконалення законодавства України, а згодом ділитись цими знаннями із майбутніми юристами.

До того як пов'язати себе з наукою, який був Ваш трудовий шлях?

Після завершення навчання в Юридичному інституті певний час працював на посаді юрисконсульта у Державному підприємстві «Івано-Франківськтеплокомуненерго». Це було перше моє знайомство з практичною діяльністю. Робота була доволі цікавою, хоча й непростою, оскільки була пов'язана з підготовкою величезної кількості позовних

документів до боржників цього підприємства. Згодом мене було зараховано до аспірантури Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України, де працюю й сьогодні.

Випрацювали засумісництвом в Академії адвокатури України, і самі маєте досвід в роботі адвокатом: як вважаєте, яка специфіка підготовки майбутніх адвокатів?

В Академії адвокатури України, як і в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, займаюсь викладацькою діяльністю, оскільки вважаю «гріховним», володіючи певним науковим та нормотворчим досвідом не ділитися ним із майбутніми фахівцями в сфері юриспруденції.

З приводу специфіки підготовки адвокатів і не лише майбутніх, а й покращення рівня праворозуміння діючих, намагаюсь зруйнувати стереотип бачення в особі, яка звернулась за допомогою, джерело прибутку та добробуту (недарма з цього приводу існує значна кількість анекдотів та гумористичних оповідок). Тому мені важко сприйняти підходи з приводу потреби у визнанні адвокатської діяльності підприємницькою.

Крім того, на мою думку, адвокат не повинен недооцінювати свій важливий як правовий, так і соціальний статус в суспільстві. Тому, замість нарікань на недотримання принципів змагальності, неупередженості, потрібно постійно боротися з такими негативними явищами на різних стадіях процесуального провадження.

За які здобутки Ви стали стипендіатом Кабінету Міністрів України в 2010 році?

У той час була нагода працювати над рядом проектів

різномірних нормативно-правових актів в сфері удосконалення правового регулювання відносин власності в Україні.

Зважаючи на те, що Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України є одним із передових наукових установ, що займаються розробкою фундаментальних тематик (в тому числі і тематикою права власності), фахівці цієї установи були залучені до розробки нових та обговорення існуючих проектів різномірних нормативно-правових актів. У цей час була зроблена спроба обґрунтувати потребу з приводу внесення змін до глави 26 ЦК України, що регулює право спільної власності.

На основі індивідуальної монографії «Цивільно-правовий договір як підстава виникнення права спільної власності фізичних осіб», а також за результатами власних наукових досліджень, що регулярно поширювалися у відповідних наукових часописах, Вчена рада НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України рекомендувала мене на здобуття цієї престижної стипендії.

Досліджуючи ще в своїй кандидатській дисертації природу шлюбного договору, даючи його авторське визначення, Ви вказуєте на те, що це домовленість осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу (названих): як вважаєте, чи варто укласти схожий договір вже після одруження (для тих, хто до одруження не думав про такий крок)?

Звичайно ж варто, оскільки в більшості випадків наречені, вступаючи у шлюбні відносини, не володіють ніяким майном,

тому й задумуватись над встановленням якогось режиму щодо нього недоцільно. В той час як поступово вони можуть набути таке майно у власність, звідси виникатимуть питання з приводу його розподілу. На сьогодні шлюбний договір серед подружніх договорів займає особливе місце. По-перше, цей договір має найбільш комплексний характер і може вміщувати різноманітні умови, які стосуються майна подружжя або надання утримання одному з них. По-друге, шлюбний договір, на відміну від усіх інших договорів, може укладатися стосовно майбутнього майна подружжя. По-третє, суб'єктами шлюбного договору може бути не тільки подружжя, а й особи, які подали заяву про реєстрацію шлюбу.

Переконаний, що в недалекому майбутньому будуть внесені відповідні зміни до глави 10 Сімейного кодексу України з приводу розширення повноважень сторін цього договору регулювати в договірному порядку не лише майнові, а й особисті немайнові відносини.

Поділяю Вашу точку зору, але поки-що навіть науковці вважають це недоцільним. А яке Ваше ставлення, як спеціаліста у сфері договірних зобов'язань до того, що нотаріуси посвідчують договори на майно, яке належить на праві спільної власності подружжю, при присутності лише одного з них (наприклад, при купівлі-продажу квартири продавцем фактично виступає лише той з подружжя, на кого оформлене свідоцтво про власність)?

Позитивне, оскільки такий підхід спрямований на спрощення цивільного обороту. Усвідомлюючи певну загрозу, що існує при відчуженні об'єктів нерухомості (наприклад, житла), законодавець передбачив ряд обмежень при вчиненні

правочинів з житлом.

Одним з таких обмежень є обов'язок одержання нотаріально посвідченої згоди другого з подружжя на відчуження майна, що належить їм на праві спільної власності. Недотримання цієї вимоги призведе до визнання правочину з відчуження житла недійсним як такого, що суперечить ст. 203 ЦК України.

Необхідно зважати й на інші чинники, наприклад, один з подружжя знаходиться за кордоном (що сьогодні є доволі поширеним явищем), а в цей час виникає нагальна потреба у відчуженні такого об'єкта (хвороба, переїзд в іншу місцевість тощо).

Ніяких перешкод з приводу такого відчуження не існує, оскільки той з подружжя, хто перебуває за кордоном, там звертається до компетентних органів та виявляє таку свою згоду, а в Україні другий з подружжя, одержавши таку згоду, лише займається її легалізацією (переклад на державну мову та посвідчення його дійсності).

Чому в своїй докторській дисертації «Договірні зобов'язання з виконання робіт у цивільному праві України» Ви пропонуєте замінити поняття «капітальне будівництво» на термін «будівельна діяльність», і які ще суттєві зміни пропонуєте внести до законодавства?

Робота над удосконаленням механізму правового регулювання будь-яких (не лише підрядних) відносин вимагає від розробника вироблення конкретних пропозицій, які, на його думку, повинні сприяти спрощенню (там де це можливо) процедури їх оформлення, викоріненню існуючих суперечностей, прогалин та в підсумку стабільності цивільного обо-

роту. Тому хочеться порекомендувати студентам (особливо магістрантам) наважуватись у своїх дипломних та магістерських дослідженнях виходити на конкретні пропозиції щодо внесення змін у чинне законодавство. Щоправда слід пам'ятати, що такі пропозиції не повинні вступати в суперечність з положеннями Конституції, перевіреними практикою доктринальними висновками.

З приводу запитання щодо відмови у використанні терміна «капітальне будівництво», я не буду детально торкатися проблематики гармонізації найменувань договорів будівельного підряду за ЦК та ГК України, оскільки з цього приводу готується зараз окрема наукова стаття, лише відзначу, що поняття «капітальне будівництво» виникло в радянські часи та наголошувало на необхідності значних капіталовкладень в будівництво, і охоплювало всю будівельну діяльність.

Зараз ознака капітальності використовується для відокремлення капітальних споруд від тимчасових і встановлення класу капітальності, або, іншими словами, якості об'єкта будівництва. Зважаючи на ці та інші важливі аргументи, було запропоновано відійти від вживання терміну «капітальне будівництво» у значенні будівництва в цілому і замінити його на термін «будівельна діяльність», а всі договори цього виду іменувати договорами будівельного підряду.

Щодо інших пропозицій внесення змін до законодавства України, то слід відзначити поданий до Верховної Ради України проект закону «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо удосконалення правового регулювання

відносин із виконання робіт» (лист-відповідь народного депутата України Д. М. Притики від 19.09.2012 р.), а також зараз проводиться активна робота щодо підготовки проекту закону про внесення змін до глави 33 Господарського кодексу України.

Ви є автором багатьох наукових праць, співавтором навчального посібника: що надихає Вас на написання, і що найскладніше в цій справі?

Розпочну з другої частини запитання – найскладніше при підготовці будь-якої наукової праці розпочати роботу над нею, оскільки потрібно знайти час (що в реаліях сьогодення, особливо зважаючи на швидкоплинність часу, доволі непросто) та потрібні для роботи матеріали (доктринальні джерела, судову практику, проекти різнорівневих нормативно-правових актів).

З приводу першої частини запитання, то надихає бажання висловити свою думку в науці, оскільки книга є і, на моє глибоке переконання, буде вічним джерелом знань людства.

Велика рідкість - доктор наук у віці 30 років: які «секрети успіху» можуть допомогти у цьому?

Ніяких надзвичайних секретів тут не існує. Це, насамперед, постійна робота щодо поглиблення рівня власних знань і бажання працювати на благо науки та нашої держави. Тож праця, самовдосконалення, навчання допомагають у здійсненні мрій. Якщо у Вас високі благородні цілі, я бажаю Вам успіху в їх досягненні!!!

З Вами були «Секрети успіху»...

*З повагою,
Лілія Василівна Федюк
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри
цивільного права
Юридичного інституту
Прикарпатського
національного університету
імені Василя Стефаника*

Корпоративне законодавство

Особливості набуття корпоративних прав учасника товариства з обмеженою відповідальністю за договором

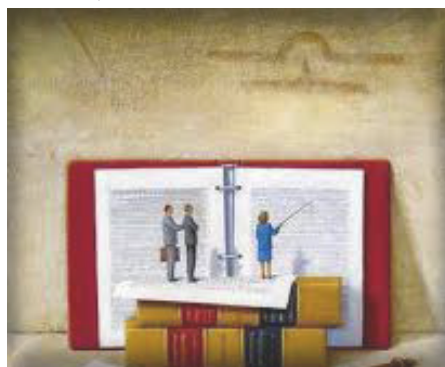
У сучасних умовах розвитку ринкових відносин серед об'єктів цивільного обороту одним із найбільш конкурентоспроможних об'єктів цивільних прав, що привертає особливу заінтересованість осіб на ринку, є корпоративні права учасників (засновників) господарських товариств.

Відчуження корпоративних прав є одним із способів переходу таких об'єктів від учасника товариства до іншої особи (набувача) внаслідок укладення договорів купівлі-продажу, міни, дарування. Однак, незважаючи на те, що такі договори укладаються досить часто, процедура переходу корпоративних прав в чинному законодавстві не врегульована. Зокрема, одним із питань, що потребує визначення, є встановлення моменту, з якого корпоративні права набуваються особою (правонаступником), до якої вони переходять від учасника товариства (правопопередника), що їх відчужує.

У ст. 147 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) і ст. 53 Закону України «Про господарські товариства» (далі – Закон «Про ГТ») передбачено, що учасник товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) має право продати чи іншим чином відступити свою частку (її частину) у статутному капіталі одного або кільком учасникам цього товариства, а також самому товариству або третім особам.

Як бачимо, наведене положення вказує на можливість відчуження частки у статутному капіталі товариства, а також визначає перелік осіб, які можуть набути таку частку. Однак, у нормах законів не вказується, з якого моменту

до набувача частки переходять корпоративні права. Зокрема, це стосується осіб, які до придбання частки у статутному капіталі не були учасниками товариства, оскільки саме їх права порушуються у більшості випадків.

Не містить нових пропозицій щодо вирішення даного питання і положення законопроекту «Про товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю» № 5507 від 30.12.2009 р., із наступними змінами від 16.11.2012 р. Відповідно до ч. 9 ст. 18 проекту, в якій визначається порядок переходу частки у статутному капіталі ТОВ, зазначено, що до набувача частки (частини частки) у статутному капіталі товариства переходять усі права та обов'язки попереднього учасника товариства, пов'язані з товариством, що виникли до відчуження зазначеної частки (частини частки).

Наведена норма вказує на можливість переходу всього комплексу прав та обов'язків попереднього учасника до особи, яка набуває їх за договором. Проте у положенні не визначено моменту, з якого особа має право набути правовий статус учасника ТОВ.

У судовій практиці при вирішенні даного питання норми чинного законодавства застосовуються неоднозначно.

Так, у абз. 3 п. 31 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» від 24 жовтня 2008 року вказується, що особа, яка придбала частку у статутному капіталі ТОВ чи ТДВ, здійснює права і виконує обов'язки учасника товариства з моменту набуття права власності на частку у статутному капіталі. Отже, корпоративні права в особи можуть виникати одночасно з правом на частку у статутному капіталі. У такому випадку для того, щоб стати учасником достатньо укласти договір, предметом якого виступає частка у статутному капіталі товариства.

Інша позиція зазначається у п. 2.2.2 Рекомендацій президії Вищого господарського суду України № 04/ - 5/14 від 28. 12. 2007 року «Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин», де вказано, що при вирішенні корпоративних спорів слід виходити з того, що особа стає носієм корпоративних прав з моменту набуття права власності на акції акціонерного товариства або вступу до інших господарських товариств. Тобто особа може виступати як учасник ТОВ та набувати корпоративні права лише з моменту її прийняття до товариства.

Так, відповідно до ч.1 ст. 51 Закону України «Про господарські товариства» та ч. 1 ст. 88 і ч. 1 ст. 143 ЦК установчі документи ТОВ повинні містити відомості про склад засновників і учасників, про розмір часток кожного із учасників, а також про порядок вступу до товариства та порядок переходу частки у статутному капіталі.

Крім того, відповідно до ч. 5 ст. 89 ЦК зміни до установчих документів юридичної особи набирають чинності для третіх осіб з дня їх державної реєстрації. Якщо відомості про нового учасника не внесені до державного реєстру, він не може розпорядитися своєю часткою та здійснити її відчуження.

Отже, набуття частки у статутному капіталі товариства є лише одним із юридичних фактів набуття корпоративних прав, якому слідє внесення змін до установчого документу та державного реєстру. При цьому укладення договору про відчуження частки не створює обов'язку для учасників товариства приймати набувача частки до складу учасників товариства. Зазвичай така ситуація зумовлюється зловживанням

правами іншими учасниками товариства, які не скористалися переважним правом набуття частки у статутному капіталі за договором та не бажають допускати до управління ТОВ третіх осіб.

У таких випадках особа, маючи у власності частку у статутному капіталі товариства, фактично позбавлена дієвих механізмів реалізації своїх прав як учасника ТОВ, оскільки не має можливості ані брати участь в управлінні товариством, адже в установчих документах вона ще не набула статусу учасника товариства, ані розпорядитися своєю часткою, оскільки відомостей про неї як про учасника ще не внесено до державного реєстру.

Все вищенаведене дає підстави вважати, що пробле-

ми визначення моменту набуття корпоративних прав за договором зумовлено, по-перше, відсутністю законодавчого визначення поняття корпоративних прав як об'єкта цивільних прав, що зумовлює неоднозначне тлумачення норм закону та різне застосування положень нормативно-правових актів у практичній діяльності; по-друге, невизначеністю процедури відчуження корпоративних прав, що вказує на можливість зловживань корпоративними правами іншими учасниками ТОВ.

*Л. В. Сішук,
мол. наук. співр. Лабораторії
корпоративного права
НДІ приватного права і
підприємництва
НАПрН України*

«ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ: НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ»

Саме під такою назвою 1 квітня 2013 року в м. Івано-Франківську відбувся Регіональний семінар, проведений спільно Національною комісією цінних паперів і фондового ринку (НКЦПФР), Федерацією професійних бухгалтерів і аудиторів (ФПБАУ), Палатою аудиторів України (АПУ) та Проектом USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP-II).

У семінарі взяли участь представники НКЦПФР, ФПБАУ, АПУ, Лабораторії проблем корпоративного права НДІ ППП НАПрН України та практичні працівники.

Із привітальним словом до учасників звернувся начальник Прикарпатського територіального управління НКЦПФР – І.І.Гордович, який зазначив про актуальність проведення цього семінару у зв'язку з новими нормативно-правовими вимогами, що ставляться до подання фінансової звітності емітентами, згідно міжнародних стандартів. На семінарі доповідали В.Г.Легка – виконавчий директор ФПБАУ, яка здійснила огляд змін та доповнень до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ), що набули чинності з 01.01.2013 р.; О.Г.Величко – радник голови НКЦПФР та О.В.Харламова – к.е.н., незалежний консультант з питань МСФЗ.

Мемурандумом про взаємодію,

співробітництво та координацію дій щодо запровадження в Україні МСФЗ, що був укладений між Міністерством фінансів України та Національним банком України, а згодом підтриманий та підписаний Проектом USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP) (далі-проект FINREP), Федерацією професійних бухгалтерів та аудиторів України (ФПБАУ) та низкою інших компаній і освітніх установ, визначено десять напрямів взаємодії. Одним із таких напрямів є забезпечення створення Інтернет-ресурсу з безкоштовним доступом для кінцевих користувачів, що забезпечить отримання актуальної та корисної інформації стосовно МСФЗ, правових аспектів та практики застосування МСФЗ в Україні. Підтримку Міністерству фінансів України у процесі розробки, запуску та функціонування даного Інтернет-ресурсу надав Проект FINREP, який фінансується Агенством США з міжнародного розвитку (USAID) та виконується компанією «Буз Аллен Гамільтон Інк.» (Booz Allen Hamilton Inc.). Одним з напрямків діяльності Проекту FINREP у фінансовому секторі є сприяння у впровадженні МСФЗ в Україні.

Слід відзначити, що при Мінфіні на сьогодні створена Рада міжнародних стандартів,

яка перекладає МСФЗ розроблені Лондонським комітетом, і які діють з 01.01.13 р. в Україні. Наша держава є 23 країною, яка прийняла норми МСФЗ, що за словами фахівців, повинно позитивно відобразитись на її інвестиційному кліматі. Показовим з цього приводу вони вважають те, що до Китаю, який успішно «склав іспити» за міжнародними стандартами, за невеликий проміжок часу перейшло 1000 європейських інноваційних та інвестиційних проектів. Думається, що в Україні такий досвід може мати й зворотній ефект, що буде обумовлено, зокрема, зайвими витратами на аудиторів (як внутрішніх, так і зовнішніх), які своїм висновком повинні підтверджувати звітність емітентів.

Таким чином, усі емітенти (в т. ч. і облігацій), вперше до 30.04.2013 р. подають свою фінансову звітність згідно вимог МСФЗ. Вона повинна бути підтверджена аудиторським висновком. За неподання фінансової звітності згідно нових вимог, до емітентів будуть застосовуватись штрафні санкції.

*І. Б. Саракун,
к.ю.н., ст. наук. співр.,
ст. наук. співр. Лабораторії
проблем корпоративного права
НДІ приватного права і
підприємництва НАПрН України*

**Марія Володимирівна
Логвінова,
заступник директора
Юридичного інституту,
кандидат юридичних
наук, доцент**

З врахуванням того факту, що національне законодавство на сьогодні характеризується неузгодженістю норм, наявністю прогалин та неточностей, певний «тягар відповідальності» за однакове і правильне правозастосування приписів закону покладено на Вищий спеціалізований суд.

Згідно з п. 2, 6 ч. 2 ст. 36 Закону України від 07. 07 .2010 року «Про судоустрій та статус суддів» з метою забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції Пленум Вищого спеціалізованого суду узагальнює практику застосування матеріального і процесуального закону та за результатами узагальнення судової практики дає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування спеціалізованими судами законодавства при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції.

Водночас слід зауважити,

що сьогодні у системі судів загальної юрисдикції Вищими спеціалізованими судами є: Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України. І у кожному вищому спеціалізованому суді діє пленум вищого спеціалізованого суду (далі – Пленум ВСС). Будучи правозастосовним органом, Пленум ВСС здійснює виключно роз'яснюючу діяльність чинних правових норм шляхом прийняття відповідних постанов пленуму.

Не вдаючись у наукову дискусію про правову природу постанов Пленуму ВСС (від визнання їх як нормативно-правових актів до категоричного заперечення нормативної природи), зазначимо, що положення ст. 36 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» сформульовані досить конкретно – постанови носять рекомендаційний характер і є свого роду роз'ясненнями змісту тих нормативно-правових актів, що містять суперечливі, нечіткі, невизначені положення, які повинні застосовувати судді під час розгляду конкретних справ. Тобто всі роз'яснення Пленуму ВСС повинні здійснюватися тільки в межах обсягу чинних норм права та їх змісту. Пленум ВСС за своїми повноваженнями не вправі змінювати або доповнювати норми права.

В контексті зазначеного слід наголосити на тому, що хоча постанови й носять рекомендаційний характер, вони скеровують діяльність відповідних судів у русло єдиного правильного застосування норм матеріального та процесуального права. Крім того, їх широко використовують

у правозастосовній діяльності не лише суди, а й такі учасники процесу, як представники (в тому числі адвокати), прокурори, сторони.

Водночас на практиці зустрічаються непоодинокі випадки ігнорування суддями положень постанов пленуму. При цьому, хоч постанови, як вже зазначалося, і мають рекомендаційний характер, неврахування їх положень суддями може стати безпосередньо підставою для скасування рішення вищими судовими інстанціями. Зрештою, ніхто не відміняв контроль за виконанням постанов, прийнятих пленумом вищого спеціалізованого суду, який відповідно до ч. 7 ст. 36 Закону «Про судоустрій та статус суддів» здійснює секретар Пленуму ВСС.

Підсумовуючи, варто констатувати, що на сьогодні постанови Пленуму ВСС здатні компенсувати відставання норм законодавства від стрімкого розвитку суспільних відносин, усувати певні прогалини чи суперечності законодавства, а також, погоджуючись з твердженням Т. Карнаух, відігравати роль своєрідного барометра для нормотворців в роботі над постійним удосконаленням чинного законодавства.

Початок 2013 року характеризується активною діяльністю Пленумів Вищих спеціалізованих судів. В цьому контексті доцільно зауважити, що зміст постанов Пленумів ВСС не містить виключно роз'яснення з питань застосування законодавства при вирішенні адміністративних, господарських, кримінальних та цивільних справ. Спектр питань, які вирішуються Пленумом, значно ширший і умовно прийняті за результатами ро-

боти Пленуму ВСС постанови можна класифікувати на:

- кадрові (спрямовані на вирішення кадрових питань Пленуму ВСС, Науково-консультативної ради тощо);
- організаційні (містять основні напрямки організації роботи Пленуму ВСС, Науково-консультативної ради, редакційної колегії друкованого органу вищого спеціалізованого суду тощо);
- інформативні (висвітлюють інформацію про стан

правосуддя у судах адміністративної, господарської, цивільної і кримінальної юрисдикцій та практику розгляду окремих категорій справ);

- функціональні (містять роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування судами цивільної та кримінальної юрисдикції законодавства під час розгляду відповідних справ; узагальнення практики застосування матеріального і процесуального закону з метою забезпечення

однакового застосування норм права під час розгляду справ адміністративної, господарської, цивільної та кримінальної юрисдикцій).

В пропонованій рубриці ми плануємо висвітлювати та аналізувати основні положення функціональних постанов Пленуму ВСС. Так, в першому кварталі 2013 року були прийняті наступні функціональні постанови Пленуму ВСС:

Пленум Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ	Пленум Вищого господарського суду України	Пленум Вищого адміністративного суду України
Постанова від 01.03.2013 року №3 «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ»	Постанова від 16.01.2013 року №2 «Про внесення до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України доповнень і змін, що стосуються участі прокурора у судовому процесі»	Постанова від 25.02.2013 року №5 «Про внесення змін до постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 16 березня 2012 року № 4 «Про судову практику вирішення адміністративними судами спорів, що виникають у зв'язку із застосуванням статей 39, 48, 50, 52, 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»
Постанова від 01.03.2013 року №4 «Про деякі питання застосування судами законодавства при вирішенні спорів про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки»	Постанова від 16.01.2013 року №3 «Про внесення змін і доповнень до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України»	Постанова від 25.02.2013 року №6 «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 2 квітня 2007 року № 2 «Про практику застосування адміністративними судами положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму»
Постанова від 01.03.2013 року №5 «Про узагальнення судової практики розгляду цивільних справ з іноземним елементом» Постанова від 01.03.2013 року №6 «Про узагальнення судової практики розгляду цивільних справ про спадкування»	Постанова від 16.01.2013 року №7 «Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України»	

Започатковуючи нову рубрику, її автор планує не тільки висвітлювати загальні позиції та авторське бачення відповідності положень перелічених вище постанов Пленуму ВСУ нормам чинного законодавства, але й сподівається на жваву дискусію зі сторони як колег-науковців, так і практичних працівників, щодо аналізованих постанов.

ДАЛІ БУДЕ...

Україна, якої не бачиш ТЕРНОПІЛЬ

Знайомство з будь-чим у світі починається із назви. Тож, не порушуючи сформованих традицій, оповім про історію походження регіону Тернопіль.

Заснування міст в Речі Посполитій відбувалося на основі королівських привілеїв. Досить часто засновник давав місту своє ім'я. Тернопіль був заснований магнатом та видатним діячем Речі Посполитої Яном Тарновським, відповідно назва міста походить від прізвища магнатів Тарновських і грецького скороченого закінчення -поль від поліс «місто».

Уперше Тернопіль згадується 15 квітня 1540 року, коли польський король Сигізмунд I видав краківському каштелянові, великому коронному гетьману Янові Амору Тарновському грамоту на заснування міста та володіння землею навколо нього. Ян протягом двох років відчутно укріпив його, зробивши сторожею Поділля і Червоної Русі. Тоді розпочалося будівництво замку, який у перебудованому вигляді зберігся до наших днів.

Ця фортифікаційна споруда мала перекрити шлях наїзникам на широких просторах від Терєбовлі до Буська, де на той час не було жодного великого укріплення. Будівництво замку тривало 8 років і завершилося у 1548 році. У зв'язку із значни-

ми витратами на будівництво місто звільнялося від багатьох податків. Замок було згодом укріплено і добудовано сином Яном Тарновського – Христофором. Немало коштів у добудову і розширення замку вклав також Томаш Замоїський, який отримав місто як придане дружини Катерини, дочки відомого українського культурного діяча і мецената князя Костянтина Острозького.

Головна окраса міста, без сумнівів, впевнено тримає пальму першості у пам'яті всіх, хто коли-небудь відвідав Тернопіль. Ця дивовижа для міського жителя – озеро, що прямісінько у центрі міста, – улюблене місце відпочинку кожного тернополянина. Став практично ровесник Тернополя. Ще у 1671 році французький мандрівник Ульріх фон Вердум згадує, що місто з трьох сторін оточує велике озеро та непрохідні болота. Під час одного з нападів татар, у 1675 році, воду зі ставу спустили, тож з часом водойма замулилась, заросла. Особливо занедбаним став був під польським пануванням, між двома світовими війнами. А у голодні повоєнні роки кінця 40-х XX ст. на місці ставу були городи, де тернополяни вирощували сякі-такі овочі, щоб прохарчуватись.

Відродження ставу почалося у квітні 1956 року, коли радянська влада взялась до облаштування водойм області. Щоб відновити став, відремонтували дамбу, для зміцнення берегів використали 2500 квадратних метрів облицювального каменю. Рівень води піднявся, і площа водойми сягнула 400 гектарів. До річчя, бруківка, якою викладена дорога понад дамбою, була покладена ще за поляків, періодично проводять лише косметичний ремонт, і дорога надійно служить уже не перше століття.

На пагорбі біля ставу височіє

Церква Воздвиження Чесного Хреста, або, як її називають тернополяни, Надставна церква чи просто – церква над ставом. Побудована вона у ренесансному стилі. Перші відомості про церкву датуються 1570 роком, хоча побутує думка, що знаходилась вона на цьому пагорбі ще за часів Галицько-Волинсь-

кого князівства. Велика вежа і дзвіниця були добудовані у 1672 році. Лихоліття війни не оминули церковні стіни, було знищено дзвіницю, цінний іконостас. Остаточна реконструкція храму відбулась у 1954 році, проте довгий час його використовували не за призначенням.

Існують перекази, що у Надставній церкві знаходився чудотворний образ Пречистої Діви, з яким пов'язана цікава легенда. Переказують, що колись, під час величезної татарської навали, козаки з міщанами відбивались від загарбників маючи опору лише у Надставній церкві, а решта жителів зібрались біля чудодійної ікони і благали захисту у Матері Божої. Збоку по-своєму молився старий єврей, аж раптом побачив якусь пані, що стелила над церквою довге полотно, і татарські стріли самі почали вертатись до стрільців. Вбігши в церкву, він остовпів від здивування, бо з ікони на нього дивилась та ж пані.

Є у Тернополя і сумна історія одного з улюблених пам'ятників городян, що має назву «Випадкова зустріч» – подарунка місту від американського мецената Джона Звожека. Початково скульптура виглядала, неначе дві знайомі зустрілись і присіли погомоніти під розлогими липами. У 2003 році злодійські руки мисливців за кольоровими металами украли одну із панянок. Зловмисників так і не було знайдено, тож тепер її подруга сидить самотою. Біля пам'ятника часто зупиняються сфотографуватись як тернополяни, так і гості міста.

Свої історичні таємниці має кожне місто. Вистачає їх і в Тернополі. І чи не одна з найбільших, у буквальному розумінні цього слова, затоптана нащадками тих, хто її колись створив, бо розташована під тернопільськими вулицями і площами. Підземелля Тернополя

– практично непочатий край роботи для істориків, археологів, краєзнавців. В обласному державному архіві зберігається унікальний документ під назвою «Дані про підземні ходи Тернополя», виданий у 1946 році під секретним шифром тодішнім обласним відділом у справах архітектури. І ось один витяг із нього: «... розташування ходів цілком відповідає історичним переказам про те, що Тернопіль будувався у формі сузір'я Оріон, тобто п'ятикутної зірки. За планом стародавнього міста, усі його основні споруди розташовані саме так – п'ятикутником, дещо витягнутим у бік церкви над ставом: замок Тарнавського, Надставна церква, єврейська синагога (до наших часів не збереглася), Домініканський собор та церква Різдва Христового.

Усі п'ять, за переказами, з'єднані підземними ходами і, крім того, мають у центрі –

імовірно, на ринку – загальні зали, що вміщують до триста осіб». Ці припущення частково підтверджені документальними даними. Зокрема, єврейська газета «Хвиля» 12 березня 1933 року писала про відкриття підземних ходів часів татарської навали. «Голос польський» 9 квітня 1933 року теж писав про підземні ходи, існування яких підтвердилось обвалами. У записках музейного архіву йдеться про те, що 19 липня 1931 року на вулиці Руській стався обвал. В серпні 1931-го під час розкопок відкрили підземний коридор. Так і почалося розсекречення таємного тернопільського підземелля.

Якщо описувати Тернопіль одним реченням, то воно звучатиме приблизно так – це місто, що несе в собі відгомін минулого. Його люблять за спокій вулиць та затишок кав'ярень, бруківку, що виблискує після дощу. Одне з не багатьох, де перехожі ще посміхаються один одному на вулиці. В Тернополі іще можна почути дивацьку галицьку говірку, пройтись по так званій «стометрівці», сучасному бульварі Тараса Шевченка, що був колись місцем зустрічей чи не для всіх жителів міста, та відчутти плин років, що невпинним потоком несуться на хвилях часу.

ЯНА ШАРІПОВА

26 квітня 2013 року в Юридичному інституті проводитимуться традиційні щорічні наукові конференції

Інформуємо Вас, що 26-27 квітня 2013 року в Юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбудуться традиційні щорічні наукові заходи:

- щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених і аспірантів «Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина»;
- щорічна Всеукраїнська наукова студентська конференція «Законодавство України: погляд молодих правників».

Додаткову інформацію щодо участі у вказаних конференціях Ви можете отримати на сайті Юридичного інституту ПНУ імені Василя Стефаника law.pu.if.ua у розділі Новини.

- Офіційний сайт – www.law.pu.if.ua

- «Феміда клуб» - соціальна мережа «Вконтакті» - <http://vk.com/clubfemida>
- «ЮРФАКТИПЛЮС» - соціальна мережа «Вконтакті» - http://vk.com/urfactu_plus
- Прикарпатський правничий клуб у Facebook - <http://www.facebook.com/pr.law.club>
- Юр ТВ на Youtube <http://www.youtube.com/user/TvFemida>

Наші координатори

ЛОГВІНОВА Марія Володимирівна, МИКИТИН Юрій Іванович, РОМАНКО Світлана Миколаївна, ЗОЗУЛЯК Ольга Ігорівна, СІЩУК Ліліана Василівна, ТОНІВІЧ Євгенія Дмитрівна, ГАНКЕВИЧ-ЖУРАВЛІОВА Ольга Михайлівна, ПИТЛІВОВА Вікторія Павлівна, КОЗИЧ Ігор Васильович, КВАСНИЦЯ Степан Мирославович

Хто ми? Редколегія

Харишин Христина, 5 курс, Когут Юлія, 5 курс, Шаріпова Яна, Беложенко Юліана, 2 курс, Фещук Марта, 4 курс, Клименко Настя, 4 курс, Григор Юлія, 4 курс, Радишевська Зоряна, 3 курс, Корицька Ірина, 3 курс, Гриньо Влад, 3 курс, Грицак Надія, 3 курс, Ціцюра Олександра, 3 курс, Бугара Оксана, 2 курс, Угриновська Вікторія, 1 курс, Гладка Оксана, 1 курс, Затолук Мар'яна, 1 курс

Міна
салон-перукарня

вул. Мельника, 11 а
тел.: +38 (0342) 72 00 28
моб.: +38 (095) 75 384 60
моб.: +38 (067) 93 266 93

- ❶ всі види перукарських послуг
- ❷ весільні та вечірні зачіски
- ❸ манікюр
- ❹ педикюр
- ❺ гелеве нарощування нігтів
- ❻ фарбування брів та вій
- ❼ професійна консультація косметолога

Attorneys' Association
Gestors
lawyers & legal advisers

MORIS GROUP
LAW COMPANY ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ

СОЛЬСЬКИЙ, ПРОЦІК ТА ПАРТНЕРИ
ЮРИДИЧНА ФІРМА

Запрошуємо до співпраці

Газета "Юрфакти плюс" запрошує до співпраці з виданням практикуючих юристів (нотаріусів, адвокатів, юрисконсультів), працівників право-охоронних органів, суддів. Приймаються до розміщення матеріали, що раніше не були опубліковані або передані до друку в інших виданнях. Матеріали можна надсилати на електронну адресу - lawif@mail.ru. Контактна особа - Зозуляк Ольга Ігорівна, тел. 099-241-26-99.

Вимоги до оформлення матеріалів: обсяг не повинен перевищувати 2 сторінок тексту з інтервалом 1,5; розмір шрифту - 14.

Лабораторія корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України

Лабораторія корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, створена та діє на базі Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, пропонує надання роз'яснень та консультацій щодо тлумачення і застосування положень нормативно-правових актів з корпоративного права, а саме з приводу: реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації господарських товариств та інших суб'єктів господарювання; реалізації і захисту корпоративних прав та інтересів акціонерів, учасників господарських товариств, зокрема з питань здійснення корпоративного управління, відчуження корпоративних прав.

Також спрямовує свою діяльність на вивчення, аналіз та підготовку науково-правових експертних висновків з приводу корпоративних документів товариства (уставний договір, статут, протокол загальних зборів товариства, положення); проведення правової експертизи об'єктів на відповідність нормам корпоративного законодавства (наприклад, щодо укладених договорів купівлі-продажу корпоративних прав та ін.).

Наша сторінка у соціальній мережі Facebook – <http://www.facebook.com/prava.lab>.

Адреса: вул. Шевченка 44 а, контактний телефон - 0993137185.

